

Lingvistikaolümpiaadi eelvoor
8. veebruar 2009

(Täita trükitähtedega)

Nimi:

Kool:

Klass:

Elektronposti aadress:

Juhendav õpetaja:

Eelvooru toimumiskoht:

(linn)

Lingvistikaolümpiaadi eelvooru ülesanded

8. veebruar 2009

Ülesannete lahenduse vormistusreeglid:

1. Ära kirjuta eri ülesannete lahendusi ühele ja samale lehele. Lahenduse esitamiseks võib kasutada ka lehte, millel on vastav ülesanne. Kirjuta oma lahendus loetava käekirjaga.
 2. Kirjuta lahendatava ülesande number ja oma nimi igale ülesande lahenduse lehele. Ainult sel juhul on Sinu tulemuste täpne arvestus garanteeritud.
 3. Põhjenda oma vastust. Täiesti korrektseid, kuid põhjenduseeta vastuseid hinnatakse madalamalt.
-

Ülesanne 1 (10 punkti)

Järgnevalt on esitatud tehteid **ungari**keelsest korrutustabelist. Ungari keel on ugri keelte hulka kuuluv soome-ugri keel, mida räägib tänapäeval umbes 14 miljonit inimest Ungaris, Rumeenias ja mujal

hat * hat = harminchat
kettő * hat = tizenkettő
ötvenhat : nyolc = hét
negyvennyolc : nyolc = hat
nyolc : kettő = négy
negyvenöt : kilenc = öt
tíz * kettő = húsz
huszonegy : hét = három

1. Kirjuta ungari keeles!

$72 : 9 = 8$
 $42 - 15 = 27$
 $24 : 8 = 3$

Selgita oma lahendust!

(Autor: Esta Prangel)

Ülesanne 2 (10 punkti)

Uuri järgnevaid **alutori** sõnu, milles allakriipsutusega on märgitud sõnarõhk. Alutori keel kuulub tšuktši-kamtšadali keelte hulka ja seda räägib umbes ????

Märkus: ə on redutseeritud täishäälik, mis meenutab eesti õ-häälikut ja hääldub lühemalt kui teised alutori keele täishäälikud.

tətul – rebane
nətγəlqin – kuum
nuraqin – kauge
γəlγən – nahk
neqəqin – kiire
nəsəqqin – külm
taplaŋətəkən – ta õmbleb jalatseid
kəmγətək – kerra tõmbuma
ŋitək – olema
paqətkek – galopeerima
niγəqinat – valged (kaks valget)
punta – maks
qetumγən – sugulane
piwtak – pudenema
nəmitqin – osav
tumγətum – sõber
tətka – morsk
kəttil – laup
qalpuqal – vikerkaar
kəpirik – kätel hoidma (nt last)
təvitətəkən – ma töötan
pintəvəlɣək – viskuma (teineteisele kallale)

1. Märgi rõhk järgmistes alutori sõnades:

sawat – lasso	wiruwir – punakala
pantawwi – karusnahaapad	wintatək – aitama
nəktəqin – kõva	nəmalqin – hea
γətγən – hilissügis	jaqjaq – kajakas
nəminəm – puljong	jatək – tulema
nirvəqin – terav	tavitətəkən – ma hakkan tööle
pujγən – oda	pintətəkən – ta viskub (kellegi kallale)
tilməttil – kotkas	tajəsqəŋki – õhtul

Selgita oma lahendust!

(Autor: ???????)

Ülesanne 3 (12 punkti)

Uuri järgmisi **santali**keelseid lauseid ja nende eestikeelseid tõlkeid. Kursiivkiri eestikeelsetes tõlgetes tähistab vastavate sõnade rõhutatust.

Santali keel, mida keelt räägib 6 miljonit inimest peamiselt Indias, aga ka Bangladeshis ja Nepalis, kuulub austro-aasia keelkonna munda keelerühma. Santali keele kirjutamiseks kasutatakse Ol Chiki kirjaviisi.

Märkus: ~ tähistab eelneva hääliku pikenemist, . koos eelneva häälikuga kasutatakse erivokaalide märkimiseks. | on lause lõpumärk.

ᱠᱟᱨ ᱟᱨ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Meie hakkame minema.</i>
ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Mina hakkann minema.</i>
ᱠᱟᱨ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱠᱟᱨ	<i>Meie hakkame minema.</i>
ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱟᱨ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Teie hakkate minema.</i>
ᱠᱟᱨ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Mina hakkann minema.</i>
ᱠᱟᱨ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Mina hakkann turule minema.</i>
ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Teie hakkate turule minema.</i>
ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Kaks neist hakkavad aeda minema.</i>
ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ	<i>Nemad ei hakka aeda minema.</i>
ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱠᱟᱨᱟᱛ	<i>Kaks meist hakkavad minema.</i>

1. Tõlgi järgmised laused eesti keelde! Eestikeelses tõlkes jooni alla rõhutatud sõna(d)!

- a) ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ |
- b) ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ |
- c) ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱠᱟᱨᱟᱛ |
- d) ᱠᱟᱨᱟᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹᱦᱚᱱᱚᱛ ᱛᱤᱨᱞᱟᱹ ᱦᱚᱱᱚᱛ |

2. Tõlgi santali keelde:

- a) Mina hakkann *aeda* minema.
- b) Meie *ei* hakka minema.

Selgita oma lahendust!

(Autor: Teele Vaalma)

Ülesanne 4 (15 punkti)

rumeenia

(Autor: ???)

Ülesanne 5 (15 punkti)

Järgnevalt on antud **udmurdi**keelsed laused ja nende eestikeelsed vasted suvalises järjekorras. Udmurdi keel on permi keelte hulka kuuluv soome-ugri keel, mida räägib tänapäeval umbes 550000 inimest.

Märkus: Э kirjutatakse palataliseerimata д, з, л, н, с, т järel, muudel juhtudel kirjutatakse е (käesolevas ülesandes on sellistel puhkudel д, з, л, н, с, т palataliseerimata).

Мынам скалэ тынад ыжедлэсь бадзымгес.

Соослэн корказы тйляд мунчоды сярысь чебергес өвөл.

Та гожтэт соослэн мунчозылэсь вужгес.

Тынад визьмо пиосмуртэд мынам кышномуртэлэсь егитгес.

Солэн курегез милям пиналмы сярысь пичигес.

See kiri on nende saunast vanem.

Tema kana on väiksem kui meie laps.

Minu lehm on sinu lambast suurem.

Nende maja ei ole ilusam kui teie saun.

Sinu tark mees on minu naisest noorem.

1. Tõlgi udmurdi keelde:

a) Minu laps on tema mehest ilusam.

b) See väike maja ei ole suurem kui sinu saun.

2. Tõlgi eesti keeled:

Соослэн скалзы тынад курегед сярысь визьмогес өвөл.

Selgita oma lahendust!

(Autor: Esta Prangel)